

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для проведення практичних занять та виконання
самостійної роботи з дисципліни «Фінанси підприємств»
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр»
денної та заочної форм навчання спеціальностей
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
та 071 «Облік і оподаткування»**

Методичні вказівки для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінанси підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та 071 «Облік і оподаткування» / Укл. Олійник Т.О., – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 –36с.

Укладач: Т.О. Олійник, к.е.н., доц

Рецензент: С.В. Шарова , к.е.н, доц.

Відповідальний за випуск: Т.О. Олійник, к.е.н., доц

Затверджено
на засіданні кафедри
“Фінанси, банківська справа
та страхування ”
Протокол № 1
від 27.08.19 р.

Рекомендовано
до видання НМК
факультету Економіки
та управління
Протокол № 22
від 25.09.2019р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Анотація навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»	4
Завдання для виконання самостійної роботи	9
Теоретичні питання за темами дисципліни	9
Контрольні запитання для самодіагностики	16
Тести для самоконтролю	19
Практичні задачі до самостійного вирішення	26
Рекомендована література	33

ВСТУП

Дані методичні вказівки передбачені для допомоги у підготовці до лекційних та практичних занять з дисципліни „Фінанси підприємств” здобувачами денної та заочної форми навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та 071 «Облік і оподаткування»

Мета дисципліни — отримання студентами базових знань з питань теорії та практики фінансових відносин суб’єктів господарювання.

У процесі вивчення дисципліни вирішуються такі завдання:

з’ясування сутності фінансових ресурсів підприємств, методів і джерел їх формування, організації фінансової діяльності підприємств;

набуття навичок здійснення розрахунків грошових находжень, прибутку і його розподілу, впливу оподаткування на використання прибутку, визначення потреби в обігових коштах, джерел фінансування відтворення основних виробничих фондів;

оволодіння методами оцінки фінансового стану, фінансового планування. санації підприємств.

У методичних розробках наводяться теоретичні питання для самостійного розгляду за окремими розділами курсу, перелік практичних завдань до кожного розділу та список необхідної літератури для самостійного вивчення.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Тема 1 Основи фінансів підприємств

Поняття й сутність фінансів підприємств. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Фінанси підприємства за умов формування ринкової економіки.

Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини між підрозділами підприємств, між суб'єктами господарювання, з державою, з банками, страховими компаніями. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Внутрішні й зовнішні джерела. Власні, позичені та залучені кошти. Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств.

Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність, самофінансування. Особливості організації фінансів залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності. Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Принципи організації розрахунків. Порядок відкриття підприємствами розрахункового, поточного, валютного, позичкового, депозитного та інших рахунків у банку. Використання коштів з розрахункового рахунку. Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, акредитивами, векселями, платіжними вимогами. Розрахунки за надання факторингових послуг підприємствам. Вимоги до їх проведення й сфера використання.

Готівково-грошові розрахунки на підприємстві та сфера їх застосування. Організація грошово-готівкових розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій

по розрахунках. Економічні й фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг). Фактори, які впливають на величину виручки. Особливості формування виручки від реалізації на підприємствах різних галузей економіки. Розрахунок та планування виручки. Формування виручки від реалізації продукції в часі. Визначення моменту реалізації. Розподіл виручки від реалізації продукції. Формування валового й чистого доходу. Грошові надходження від іншої реалізації: основних засобів, матеріалів, нематеріальних активів, інші надходження.

Надходження від фінансових інвестицій: дивіденди від корпоративних прав, від державних цінних паперів. Проценти, нараховані підприємствам по депозитних рахунках. Надходження коштів від здавання в оренду основних фондів, від застосованих фінансових санкцій. Бюджетні дотації, субвенції. Отримання фінансової допомоги. Страхові відшкодування.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Балансовий прибуток і його склад. Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку.

Встановлення цін на продукцію і їх вплив на формування прибутку. Рентабельність продукції. Прибуток від реалізації інших активів. Позареалізаційний прибуток, його склад і формування. Методи розрахунку прибутку. Рентабельність підприємства. Розподіл прибутку підприємств, його зміст і економічне значення. Розподіл прибутку між державою й суб'єктами господарювання.

Формування чистого прибутку підприємств і його використання. Фонди грошових коштів підприємства, що утворюються за рахунок чистого прибутку. Виплата дивідендів. Нерозподілений прибуток і його використання.

Тема 5. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Види податків, що їх сплачують підприємства. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність. Непрямі податки й особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання.

Акцизний збір. Об'єкти оподаткування. Ставки акцизного збору. Порядок його обчислення. Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкти оподаткування та визначення оподаткованого обороту. Пільги щодо податку. Порядок відшкодування сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби.

Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Порядок визначення оподаткованого прибутку. Вплив оподаткування прибутку на фінансово-господарську та інвестиційну діяльність підприємств. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності: комерційних банків, страхових компаній, інвестиційних компаній.

Тема 6. Обігові кошти

Сутність обігових коштів та їх організація. Склад і розміщення обігових коштів. Необхідність і методи визначення потреби в обігових коштах. Метод прямого розрахунку й сфера його застосування. Поняття норм і нормативів обігових коштів, їх розрахунок. Економічний метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання.

Джерела формування обігових коштів. Власні обігові кошти. Позичені і залучені обігові кошти. Показники стану обігових коштів. Нестача власних обігових коштів, її визначення, причини виникнення і джерела поповнення. Показники ефективності використання обігових коштів. Оборотність обігових коштів і способи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання обігових коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств

Індивідуальний кругообіг коштів підприємства» необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів основа залучення кредитів. Форми кредитів, які використовуються у господарській діяльності підприємств. Банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консо-рціумний кредити. Різновиди банківських кредитів: за строками користування, за забезпеченням, за ступенем ризику, за методами надання, за строком погашення. Принципи кредитування.

Визначення потреби підприємства в кредитах. Кредитний договір: сутність і порядок укладення. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору. Способи отримання кредиту. Оцінка кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення кредиту. Позичковий процент, фактори, що на нього впливають, джерела сплати. Товарний кредит, умови його отримання підприємствами та погашення

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів

Склад і структура основних фондів підприємств. Показники стани й ефективності використання основних виробничих фондів. Відтворення основних фондів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: амортизаційні відрахування, чистий прибуток, інші ресурси.

Залучення коштів від інших суб'єктів господарювання: продаж акцій, пайові внески. Кредитування відтворення основних фондів. Державне фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних фондів і його фінансове забезпечення.

Тема 9. Оцінки фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану. Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності та методика їх визначення. Оцінка показників ліквідності. Фактори, що впливають на стан ліквідності.

Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємств. Методика їх визначення. Оцінка показників платоспроможності. Фінансова стійкість підприємства* її сутність. Система показників фінансової стійкості підприємства» методика її розрахунку й оцінки. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Зміст і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах. Методи фінансового планування. Балансовий метод, Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів. Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Фінансовий план як складова частина бізнес-плану. Зміст та структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків). Розрахунок показників дохідної і видаткової частини фінансового плану. Виконання фінансового плану. Зміст і призначення перевірконої таблиці (шахматки) до фінансового плану. Порядок її складання. Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення.

Тема 11. Фінансова санація підприємств

Фінансова криза на підприємстві та причини її виникнення. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення. Санаційний аудит. Розробка програми санації. Банкрутство підприємства; причини та наслідки.

Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства. Санація реорганізацією (реструктуризацією). Приватизаційні аспекти санації суб'єктів господарювання. Реалізація програми фінансової санації підприємства як окремий етап санаційного процесу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теоретичні питання за темами дисципліни

«Фінанси підприємств»

Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансів підприємств

1. Фінансовий механізм підприємств.
2. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи.
3. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.
4. Об'єкти цивільно-правових та фінансово-правових відносин у сфері фінансової діяльності

Рекомендована література:

5. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: практикум. – К. Центр учебной литературы, 2008. – 196 с.
6. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид., перероб. і допов. Київ: «Знання Пресс», 2006.-423с.
7. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.: КНГ, 2009. – 272с.
8. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.: Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
9. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств: Навч. посібник. -Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 265 с.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємства

1. Основні правила регулювання валютних операцій.
2. Особливості розрахунків в електронних системах типу "клієнт-банк".
3. Розмежування грошового обігу на безготівковий і готівковий.
4. Поняття ліміту каси і санкції за його перевищення.
5. Характеристика клірингових розрахунків

Рекомендована література:

1. Аранчій В.І. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
4. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2008. 460 с.

Тема 3. *Грошові надходження підприємств*

1. Порядок розподілу виручки від реалізації продукції на підприємстві.
2. Вплив цін на обсяг грошових надходжень.
3. Характеристика грошових надходжень із внутрішніх та зовнішніх джерел.
4. Характеристика доходів підприємства від фінансової та інвестиційної діяльності.

Рекомендована література:

1. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: практикум. – К.Центр учебной литературы, 2008. – 196 с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
4. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
5. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств: Навч. посібник. -Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 265 с.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

1. Вплив облікової політики на фінансовий результат діяльності підприємства.
2. Фактори зростання прибутку.
3. Сутність і методи обчислення рентабельності

Рекомендована література:

1. Аранчій В.І. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
4. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2008. 460 с.

Тема 5. Оподаткування підприємств

1. Оподаткування суб'єктів малого підприємства.
2. Використання податків для регулювання діяльності підприємств.
3. Використання прибутку на підприємстві.
4. Використання прибутку на ринку цінних паперів.
5. Контроль фінансової служби підприємства за прибутковістю і рентабельністю.

Рекомендована література:

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – Київ: «Знання Пресс»,2009 -299с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

4. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2007. 460 с.

Тема 6. *Оборотні кошти та їх організація на підприємстві*

1. Основи організації обігових коштів.
2. Характеристика обігових виробничих фондів.
3. Сутність розрахунку потреби і обігових коштах.
4. Вплив розміщення обігових коштів на фінансовий стан підприємства

Рекомендована література:

1. Аранчій В.І. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
2. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
3. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств: Навч. посібник. -Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 265 с.
4. Стасюк Г.А. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. –Херсон: Олді-плюс,2007.480с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001. 460 с.

Тема 7. *Кредитування підприємств*

1. Аналіз ефективності використання кредитів підприємств.
2. Банківське та небанківське кредитування підприємств.
3. Кредитування підприємств за рахунок коштів у міжнародних фінансово-кредитних інститутах.
4. Правові засади партнерських відносин підприємства з комерційними банками.
5. Кредитування підприємства в основні та оборотні засоби

Рекомендована література:

1. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.

2. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
3. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
4. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001. 460 с.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів

1. Порядок фінансування капітальних вкладень.
2. Джерела фінансування ремонту основних засобів.
3. Амортизація основних коштів.
4. Фінансування капітальних ремонтів основних засобів

Рекомендована література:

1. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: практикум. – К.Центр учебной литературы, 2008. – 196 с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Стасюк Г.А. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. –Херсон: Олді-плюс,2007.480с.
4. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001. 460 с.

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства

1. Науково-методологічні та історичні засади розвитку економічного аналізу.
2. Система прийомів та методів економічного аналізу.
3. Аналіз ділової активності та інвестиційної діяльності підприємства4
4. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
5. Оцінка фінансової стійкості підприємства в умовах ринку.

Рекомендована література:

1. Аранчій В.І. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
2. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: практикум. – К.Центр учебной литературы, 2008. – 196 с.
3. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности промышленного предприятия. Минск: ИЗС, 2006.
4. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2007. 460 с.

Тема 10. Фінансове планування на підприємстві

1. Принципи і методи фінансового планування.
2. Значення контролінгу для управління фінансами.
3. Бізнес-план.
4. Баланс грошових доходів та видатків підприємства.
5. Платіжний календар. Структура та порядок його складання. Контроль за використанням фінансових планів.

Рекомендована література:

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – Київ: «Знання Пресс», 2009 -299с.
2. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
3. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. – К.:”Каравела”, 2003. – 432 с. Федонін О. С, Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. —К.:КНЕУ, 2003. —316 с.
4. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001. 460 с.

Тема 11. Фінансова санація підприємств

1. Основні напрями запобігання банкрутства.
2. Симптоми та фактори фінансової кризи.
3. Антикризове регулювання і управління.
4. Аналіз фінансового стану неплатоспроможності та діагностика банкрутства
5. Розробка плану фінансового оздоровлення підприємства.
6. Фінансові джерела санації підприємства та запобігання його банкрутству.

Рекомендована література:

1. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 7-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2007. – 460 с.
2. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
3. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
4. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємства:навчально-методичний посібник. —К: КНЕУ, 2000. —412с.
5. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

Контрольні запитання для самодіагностики

1. У чому полягають ознаки фінансів підприємств?
2. За яких умов грошові відносини перетворюються на фінансові?
3. Охарактеризуйте сутність фінансів підприємств.
4. Які функції виконують фінанси підприємств?
5. Поясніть сутність фінансових ресурсів, їх склад і джерела формування.
6. У чому полягає фінансова робота на підприємстві?
7. Як використовуються безготівкові розрахунки?
8. Що таке платіжний обіг?
9. Охарактеризуйте сферу використання в Україні готівкових і безготівкових розрахунків.
10. Перерахуйте форми безготівкових розрахунків.
11. Охарактеризуйте грошові надходження.
12. Розкрийте джерела формування внутрішніх та зовнішніх вхідних грошових потоків підприємства.
13. Поясніть процес створення доходу виручки від реалізації продукції.
14. Дайте визначення терміна "дохід".
15. Охарактеризуйте сутність і структуру валового та чистого доходу підприємства.
16. Дайте визначення прибутку.
17. Як формується прибуток від операційної діяльності?
18. Що розуміється під звичайною діяльністю та як розраховується прибуток від її здійснення?
19. Розкрийте сутність прямого та аналітичного методів планування прибутку від реалізації продукції.
20. Поясніть економічну сутність рентабельності продукції.
21. Назвіть показники, які необхідно використати для обчислення рентабельності продукції та підприємства.
22. Назвіть можливі напрями використання чистого прибутку.
23. Розкрийте сутність сучасної податкової системи України.
24. Дайте визначення поняття "податкова система".
25. Які функції виконують податки?
26. Дайте класифікацію існуючих в Україні податків.
27. Охарактеризуйте сутність і порядок розрахунку податку на прибуток.
28. Як нараховується податок на додану вартість?
29. Які види непрямих податків ви можете назвати?
30. Перерахуйте напрями використання місцевих податків і зборів.

31. У чому полягає сутність обігових коштів підприємства?
32. Наведіть класифікацію обігових коштів за різними ознаками.
33. Поясніть сутність і необхідність нормування окремих видів обігових коштів.
34. За рахунок яких джерел можливе формування обігових коштів?
35. Перерахуйте показники ефективності використання обігових коштів та поясніть порядок їх розрахунку.
36. У чому полягають причини виникнення кредитних відносин?
37. Дайте визначення кредитних відносин.
38. Визначте об'єкти кредитування.
39. Які види кредитів ви можете перелічити?
40. У чому полягає суть банківського кредиту?
41. Перерахуйте принципи надання банківського кредиту.
42. Які етапи кредитування прийняті у банківській системі?
43. Охарактеризуйте види банківського кредиту.
44. Поясніть особливості небанківського кредитування і суть таких кредитів.
45. Яка економічна сутність основних засобів?
46. Яку структуру мають основні засоби?
47. Охарактеризуйте процес відтворення основних засобів.
48. Що таке амортизація?
49. Які методи визначення амортизації основних засобів використовуються в Україні?
50. За рахунок яких джерел фінансуються капітальні вкладення в виробництво?
51. Перерахуйте і охарактеризуйте показники ефективності використання основних засобів.
52. Якими показниками чи умовами характеризується фінансовий стан підприємств?
53. Які чинники впливають на фінансовий стан підприємства?
54. Що розуміється під фінансовим аналізом?
55. Які прийоми проведення фінансового аналізу ви можете перелічити?
56. Що є предметом фінансового аналізу підприємства?
57. Поясніть хід проведення аналізу доходу (виручки) від реалізації продукції.
58. Як виконується факторний аналіз прибутку?
59. Охарактеризуйте методи факторного аналізу рентабельності підприємства.
60. У чому полягає аналіз балансу?
61. Перелічіть коефіцієнти прибутковості, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, стабільності, ділової активності підприємства.

62. Назвіть методи розрахунку основних коефіцієнтів за перерахованими вище групами.
63. Як виконується фінансове планування?
64. Покажіть особливості перспективного, поточного та оперативного фінансового плану.
65. Розкрийте методи фінансового планування.
66. Перерахуйте фактори, що зумовлюють кризовий стан на підприємстві.
67. Поясніть суть санації підприємства.
68. Назвіть основні етапи фінансової санації.
69. Поясніть порядок проведення санації.
70. Поясніть порядок оголошення підприємства банкрутом.

Тести для самоконтролю

1. Як розраховується чистий дохід (виручка) від реалізації продукції? З доходу (виручки) від реалізації продукції відраховуються:

- 1) витрати на реалізацію продукції;
- 2) адміністративні витрати та витрати на збут;
- 3) ПДВ, акцизний збір, мито, інші відрахування з доходу.

2. З чого складається фінансовий результат від звичайної діяльності? З фінансового результату від операційної діяльності і різниці між:

- 1) операційними доходами та витратами;
- 2) фінансовими доходами та витратами;
- 3) доходами від реалізації продукції та її собівартістю;
- 4) валовим прибутком та витратами на збут.

3. З чого складається чистий прибуток (збиток)?

- 1) чистого доходу (виручки) від реалізації продукції та валового прибутку (збитку);
- 2) валового прибутку (збитку) та фінансового результату від операційної діяльності;
- 3) фінансових результатів від операційної та звичайної діяльності;
- 4) фінансових результатів від звичайної діяльності та надзвичайних подій.

4. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності здійснюється розрахунок прибутку підприємства:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

5. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо розподілення прибутку:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

6. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо структури і руху власного капіталу підприємства:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

7. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо структури активів підприємства:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

8. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо первісної та залишкової вартості імовілізованих активів підприємства:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

9. Загальна рентабельність виробничих фондів розраховується як відношення до виробничих фондів:

- 1) чистого прибутку;
- 2) прибутку від звичайної діяльності;
- 3) прибутку від операційної діяльності;
- 4) прибутку від звичайної діяльності та надзвичайних подій до обкла дення

податком.

10. Як розраховується коефіцієнт автономії:

- 1) відношенням власних обігових коштів до власного капіталу;
- 2) відношенням власного і позикового капіталу до підсумку балансу;
- 3) відношенням власного капіталу до підсумку балансу;
- 4) відношенням власного капіталу до позикових коштів?

11. Назвіть один із елементів, що включаються до вхідних залишків продукції:

- 1) сума грошових коштів, що надійшли на поточний рахунок підприємства;
- 2) об'єм відвантаженої продукції у вартісному виразі;
- 3) об'єм забракованої продукції у вартісному виразі;
- 4) залишки товарів, за якими не наступив термін сплати.

12. Який з перелічених коефіцієнтів характеризує платоспроможність підприємства:

- 1) автономії;
- 2) маневрування;
- 3) залучення;
- 4) абсолютної ліквідності?

13. Що розуміється під базовою рентабельністю при плануванні прибутку від операційної діяльності аналітичним засобом:

- 1) відношення базового прибутку до собівартості продукції базового року;
- 2) відношення базового прибутку до собівартості продукції планового року;
- 3) відношення базового прибутку до виробничих фондів планового року;
- 4) відношення базового прибутку до виробничих фондів базового року?

14. Активи підприємства бувають:

- 1) оборотні;
- 2) необоротні;
- 3) мобільні;

- 4) імобілізовані;
- 5) усі відповіді (1 – 4) правильні;
- 6) немає правильної відповіді.

15. Поясніть, хто зветься чекодержателем:

- 1) фізична особа, на ім'я якої заповнено чек;
- 2) власник чекової книжки;
- 3) юридична особа, на ім'я якої заповнено чек;
- 4) особа, яка пред'явила чек для оплати.

16. Який елемент обігових коштів треба розділити на поточні зобов'язання для розрахунку коефіцієнта загального покриття (поточної ліквідності):

- 1) суму грошових коштів;
- 2) суму обігових коштів;
- 3) суму грошових коштів і поточних фінансових вкладень;
- 4) суму грошових коштів, поточних фінансових вкладень та дебіторської

заборгованості?

17. Назвіть фактори, що враховуються при визначенні відхилення фактичної рентабельності від планової:

- 1) змінення середньорічної вартості промислово-виробничих фондів;
- 2) змінення обсягу реалізації продукції;
- 3) змінення асортименту продукції;
- 4) змінення собівартості продукції.

18. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо структури операційних витрат:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;
- 4) звіт про власний капітал?

19. Як розраховується коефіцієнт маневрування:

- 1) відношенням власного капіталу до власних обігових коштів;
- 2) відношенням власних обігових коштів до власного капіталу;
- 3) відношенням власних обігових коштів до загальної суми обігових коштів;
- 4) відношенням власного капіталу до позикового капіталу?

20. На величину яких доходів і витрат відрізняється прибуток від операційної діяльності від прибутку від звичайної діяльності:

- 1) на величину адміністративних витрат;
- 2) на величину інших операційних доходів;
- 3) на величину витрат на збут;
- 4) на величину доходів і витрат від участі в капіталі?

21. Грошові чеки бувають:

- 1) іменні;
- 2) на пред'явника;
- 3) немає правильної відповіді;
- 4) усі відповіді (1 – 2) правильні.

22. Як розраховується валовий прибуток (збиток)? З чистого доходу (виручки) від реалізації продукції відраховуються:

- 1) адміністративні витрати та витрати на збут;
- 2) витрати на реалізацію продукції;
- 3) ПДВ, акцизний збір, мито, інші відрахування з доходу;
- 4) собівартість реалізованої продукції?

23. З чого складається фінансовий результат від операційної діяльності:

- 1) валового прибутку (збитку) і різниці між операційними доходами та витратами;
- 2) валового прибутку (збитку) і різниці між доходами та витратами від фінансової діяльності;
- 3) валового прибутку (збитку) та інших операційних доходів?

24. Який з перелічених показників входить до складу власного капіталу підприємства:

- 1) вилучений капітал;
- 2) додатково вкладений капітал;
- 3) непокритий збиток;
- 4) неоплачений капітал?

25. Як розрахувати витрати на виробництво за формами бухгалтерської (фінансової) звітності:

- 1) скласти елементи операційних витрат розділу 2 звіту про фінансові результати;
- 2) до суми операційних витрат (розділ 2 звіту про фінансові результати) додати адміністративні затрати і витрати на збут (розділ 1 звіту про фінансові результати);
- 3) до суми операційних витрат (розділ 2 звіту про фінансові результати) додати змінення суми грошових коштів за рік (розділ 2 балансу);
- 4) до суми операційних витрат (розділ 2 звіту про фінансові результати) додати змінення залишків нереалізованої продукції на складі (розділ 2 балансу)?

26. Як розраховується коефіцієнт фінансового покриття (критичної ліквідності)? Як відношення грошових коштів, поточних фінансових вкладень, дебіторської заборгованості та готової продукції до:

- 1) суми поточних та довгострокових зобов'язань;
- 2) суми власних та залучених коштів;
- 3) суми поточних зобов'язань;
- 4) суми кредиторської заборгованості?

27. Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як відношення:

- 1) власних коштів до короткострокових зобов'язань та кредиторської заборгованості;
- 2) власних обігових коштів до короткострокових зобов'язань та кредиторської заборгованості;
- 3) власних коштів до короткострокових зобов'язань;
- 4) власних коштів до суми залучених коштів.

28. Підприємство вважається абсолютно ліквідним, якщо коефіцієнт грошового

покриття (абсолютної ліквідності) дорівнює:

- 1) $< 0,1$;
- 2) $0,1 - 0,19$;
- 3) $0,2 - 0,35$.

29. Який елемент обігових коштів треба розділити на суму поточних зобов'язань для розрахунку коефіцієнта грошового покриття (абсолютної ліквідності):

- 1) грошові кошти та їх еквіваленти;
- 2) сума грошових коштів та дебіторської заборгованості;
- 3) сума грошових коштів, дебіторської заборгованості та готової продукції;
- 4) сума грошових коштів та поточних фінансових інвестицій?

30. Підприємство вважається ліквідним, якщо коефіцієнт фінансового покриття (критичної ліквідності) дорівнює:

- 1) $0,7 - 0,8$;
- 2) $0,6 - 0,7$;
- 3) $0,5 - 0,6$;
- 4) $0,4 - 0,5$.

31. Підприємство вважається ліквідним, якщо коефіцієнт загального покриття (поточної ліквідності) дорівнює:

- 1) $0,1 - 0,5$;
- 2) $0,5 - 1,0$;
- 3) $1,0 - 2,0$.

32. До швидкоореалізуємих активів підприємства відносяться:

- 1) нематеріальні активи;
- 2) матеріально-виробничі запаси;
- 3) кошти;
- 4) довгострокові фінансові вкладення.

33. Баланс підприємства вважається абсолютно ліквідним, якщо склалися такі співвідношення між відповідними групами активу та пасиву:

- 1) $A1 \leq П1$; $A2 \leq П2$; $A3 \leq П3$; $A4 \geq П4$;
- 2) $A1 \leq П1$; $A2 \leq П2$; $A3 \leq П3$; $A4 = П4$;
- 3) $A1 \geq П1$; $A2 \geq П2$; $A3 \geq П3$; $A4 \leq П4$;
- 4) $A1 \geq П1$; $A2 = П2$; $A3 = П3$; $A4 \geq П4$.

34. Назвіть фактори, що враховуються при аналізі відхилення фактичного прибутку від планового:

- 1) одержання додаткових кредитів;
- 2) змінення обсягу реалізації продукції;
- 3) змінення середньорічної вартості основних виробничих фондів;
- 4) змінення середньорічної вартості нормативних обігових коштів.

35. У якій формі бухгалтерської (фінансової) звітності містяться дані щодо структури залученого капіталу підприємства:

- 1) баланс;
- 2) звіт про фінансові результати;
- 3) звіт про рух грошових коштів;

4) звіт про власний капітал?

36. Які форми бухгалтерської (фінансової) звітності необхідно використати для розрахунку витрат на виробництво:

- 1) баланс та звіт про рух грошових коштів;
- 2) баланс та звіт про власний капітал;
- 3) баланс та звіт про фінансові результати;
- 4) звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів?

37. Викресліть серед перерахованих одну умову для проведення безготівкових розрахунків, не передбачену чинним законодавством України:

- 1) кошти з рахунку клієнта списуються за його розпорядженням;
- 2) розрахункові документи приймаються банками до виконання в межах наявних коштів на рахунках;
- 3) розрахунки здійснюються через банки;
- 4) кошти з рахунку списуються примусово за всіма розрахунковими документами.

38. Платіжне доручення не застосовується для таких розрахунків:

- 1) за фактично відвантажену продукцію;
- 2) в порядку передоплати;
- 3) для здійснення платежу з відстроченням;
- 4) для завершення розрахунків за актами звірки взаємної заборгованості.

39. Серед перелічених викресліть такий, що не належить до найбільш ліквідних активів:

- 1) кредиторська заборгованість;
- 2) грошові кошти в національній валюті;
- 3) грошові кошти в іноземній валюті;
- 4) поточні фінансові інвестиції.

40. Безготівкові розрахунки – це:

- 1) розрахунки, які здійснюються готівкою;
- 2) розрахунки за допомогою бартеру;
- 3) розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках в банках;
- 4) немає правильної відповіді.

41. Платіжне доручення – це:

1) документ, який вміщує доручення особи, яка видає банку чек, відносно переказу з його рахунку вказаної суми грошей;

2) письмове боргове зобов'язання, яке дає право вимагати від боржника виплати вказаної суми грошей;

3) письмове доручення володаря рахунку перевести вказану суму грошей зі свого рахунку на рахунок одержувача грошей;

4) комбінований документ, який вміщує вимогу постачальника і доручення платника;

5) немає правильної відповіді.

42. Вексель – це:

1) доручення банку покупця банку постачальника здійснити платню за рахунком постачальника;

2) письмове зобов'язання особової форми, яке дає право його володарю вимагати виплати вказаної суми грошей у вказаний строк;

3) форма розрахунків, за якою банк-емітент за дорученням свого клієнта повинен здійснити виплату грошей;

4) немає правильної відповіді.

43. *Якщо покупець (платник) депонує гроші для подальшого розрахунку з постачальником, то такий акредитив слід вважати:*

1) безвідзивним;

2) непокритим;

3) акцептованим;

4) покритим;

5) немає правильної відповіді.

44. *Ремітент – це особа, яка:*

1) є володарем переводного векселя;

2) є платником за векселем;

3) повинна уплатити за переводним векселем;

4) немає правильної відповіді.

45. *Знайдіть правильне визначення економічної суті рентабельності:*

1) абсолютна сума одержаного прибутку підприємства;

2) абсолютна сума прибутку, одержаного від операційної діяльності;

3) рівень дохідності підприємства;

4) прибутковість реалізації продукції.

Практичні задачі для самостійного вирішення

Задача 1.

Статутний капітал АТ становить 300000 у.о. Він складається із 6000 акцій номінальною вартістю 50 у.о. Біржовий курс акцій – 150 у.о. Потреба підприємства в додаткових фінансових ресурсах становить 60000 у.о. Розрахувати за якого курсу емісії загальні збори акціонерів проголосують за залучення капіталу через збільшення статутного фонду.

Задача 2.

Статутний капітал АТ становить 1000000 грн. Його формують 20000 акцій номінальною вартістю 50 грн. На загальних зборах акціонерів прийнято збільшення статутного капіталу на 50%. Біржовий курс акцій до збільшення статутного фонду становить 100 грн. курс емісії нових акцій 70 грн. за акцію.

Задача 3.

За даними наведеними в таблиці визначити

- 1) Термін обертання оборотних коштів.
- 2) Коефіцієнт обертання.
- 3) Коефіцієнт завантаження.

№	Показники	Одиниця виміру.	План	Факт	Відхилення
1	Реалізація товарної продукції	т. грн.	7500	7200	?
2	Середні залишки нормованих оборотних коштів	т. грн.	3500	3350	?
3	Одноденний обсяг реалізації продукції	т. грн.	83,0	80,0	?
4	Час обертання оборотних коштів	дні	45,0	38,6	?

Задача 4.

Випуск товарної продукції за рік становить 394050 грн., вартість основних виробничих фондів 154215 грн. Визначити фондівіддачу та фондоємність продукції.

Задача 5.

Вартість основних виробничих фондів на початок року 108540 грн, на кінець року – 134215 грн. Чисельність працівників на початок і кінець року – відповідно 450 і 440 осіб. Визначити фондоозброєність на початок і кінець року.

Задача 6.

Вартість ОВФ на кінець звітного року становить 154250 грн., сума зносу основних фондів 55170 грн., а вартість майна підприємства – 179347 грн. Визначити коефіцієнт реальної вартості ОВФ.

Задача 7.

За даними наведеними в таблиці визначити амортизаційні відрахування на 1-й квартал 2001 року. Індекс інфляції за 2000 рік становить 105,2%.

Склад ОВФ	Вартість ОВФ на 1.01.2020 т. грн.	Вартість придбаних ОВФ в 4 кв. 2020 р. т.грн.	Вартість введених ОВФ в 4кв. 2020 р. т.грн.	Сума амортиз. відрахувань на 4 кв. 2020р. т.грн.
1.Будівлі та споруди	450,5	25,4	10,2	6,0
2.Автотранспорт	120,3	27,0	17,6	8,5
3. Інші ОЗ	516,7	58,4	22,3	14,5
Разом	?	?	?	?

Задача 8.

Митна вартість товару 250 у.о. Курс НБУ за 1у.о.=15,5грн.

Митні та комісійні збори – 30грн.

Ставка ввізного мита – 20%.

Ставка акцизного збору – 10%.

Визначити: 1. Митну вартість товару; 2. Суму акцизного збору товару; 3. Загальну вартість товару.

Задача 9.

Договірна ціна виробу 1000грн. Виріб є підакцизним. Акцизний збір включений у відпускну ціну – 400грн. Сума ПДВ включена у ціну. Визначити відпускну ціну виробу включаючи акцизний збір, ПДВ.

Задача 10.

Підприємство планує реалізувати 2000 виробів. Повна собівартість виробу – 20грн. за одиницю. Гуртова ціна виробу 20грн. Визначити прибуток від реалізації продукції.

Задача 11.

Витрати на 1грн. продукції, що реалізується у звітному періоді – 80коп. Планується зниження витрат на 10 коп. Обсяг реалізації продукції у плановому періоді – 150000грн. Визначити прибуток від реалізації продукції.

Задача 12.

Собівартість виробу – 10грн. Планова рентабельність реалізації – 20%. ПДВ – 20%. Торгівельна націнка – 30%. Визначити гуртову і роздрібну ціну виробу.

Задача 13.

Собівартість підакцизного збору виробу В – 20грн. Планова рентабельність – 30%. Ставка акцизного збору – 15%. Торгівельна націнка – 20%. Націнка збутової організації – 18%. Визначити: Гуртову ціну виробу; Ціну підакцизного виробу; Роздрібну ціну виробу.

Задача 14.

Номінальна вартість векселя – 15000грн. Банк відкупив вексель у підприємства за 20 днів до його погашення. Ставка обліку векселя 15% річних.

Визначити яку суму дисконту сплатить підприємство банку за вексель та яку номінальну вартість векселя банк виплатить підприємству.

Задача 15.

Підприємство звернулось до банку за викупом дебіторської заборгованості на суму 100000грн. Плата за кредит – 25% річних. Середній термін обертання коштів у розрахунку з покупцем – 30днів. Комісійна винагорода за факторингову операцію – 5%. Визначити плату за факторингову операцію.

Задача 16.

Лізингодавець надає обладнання підприємству лізингоотримувачу терміном 3 роки на умовах фінансового лізингу. Вартість обладнання 150000грн. Лізингоотримувач залучає банківський кредит на 3 роки під 20% річних в сумі 100000грн. із щорічним погашенням відсотків та основної суми боргу. Розмір щорічної маржі лізингодавця – 3%. Розмір щорічного страхового платежу – 4%. Періодичність виплати лізингових платежів – щорічна. Визначити суму лізингових платежів, що сплатить підприємство за 5 років.

Розрахунки виконати в табличній формі.

Задача 17.

Підприємство на придбання обладнання взяло в банку кредит на суму 1000000 грн., під 20% річних терміном на 3 роки з пільговим періодом кредитування 1 рік. На основі прогнозу прибутку підприємства та прогнозу руху грошових потоків розрахувати коефіцієнт обслуговування боргу підприємства.

Маємо такі дані:

- 1) Валова виручка від реалізації – 2000000грн.
- 2) Операційні витрати – 1200000грн.
- 3) Амортизація – 250000грн.

Розрахунки здійснити в таблиці.

Задача 18.

Прибуток підприємства – 60000грн. Собівартість продукції за звітній період – 120000грн. Собівартість продукції у плановому періоді – 100000 грн. Зниження

собівартості у плановому періоді – 3%.

Визначити прибуток від реалізації продукції у плановому періоді.

Задача 19.

Собівартість непорівняної продукції, яка планується до випуску – 30000грн.
Середня рентабельність продукції на підприємстві в поточному періоді – 30%.
Визначити прибуток від реалізації продукції.

Задача 20.

Визначити потребу в оборотних коштах, а також середню норму оборотних коштів підприємства за даними наведеними в таблиці:

Вид матеріалів	Одноденні витрати	Норми оборотних коштів, днів						Потреба в оборотних коштах тис.грн
		Транспортний запас	Страховий запас	Поточний запас	Технологічний запас	Час на складування	Разом	
А	11	4	8	7	7	2		
Б	15	5	3	1	6	4		
В	10	5	2	3	7	8		
Г	8	1	4	9	2	4		
Д	7	5	6	2	1	3		
Разом								

Задача 21.

За даними наведеними в таблиці визначити суму амортизаційних відрахувань на 1 кв. 2020 року. Індекс інфляції за 2019 рік становив 117,0%.

Склад ОВФ	Вартість ОВФ становить на 1.10.20р. тис.грн.	Вартість придбаних ОВФ у 4 кв. 2020р. тис.грн.	Вартість виведених з експлуатації ОВФ тис.грн.	Сума амортизаційних відрахувань за 4 кв. 2020р. тис.грн
1.Будівлі і споруди	350,0	21,0	7,0	3,0
2.Автотранспорт	130,6	18,0	11,2	7,0
3.Інші ОЗ	380,5	45,0	15,6	11,0
Разом				

Задача 22.

За даними наведеними в таблиці визначити найсприйнятливіший варіант мобілізації внутрішніх ресурсів у будівництві. Обґрунтувати висновки.

Показник, тис. грн.	Варіанти		
	1	2	3
1.Очікувана наявність оборотних активів у будівництві, на початок планового періоду.	100	250	150
2. Очікувана кредиторська заборгованість на початок планового року	40	80	60
3. Планова потреба в оборотних коштах будови на кінець планового періоду	75	195	175
4. Перехідна кредиторська заборгованість на кінець планового періоду.	58	76	55

Задача 23.

Середня норма для всіх груп готової продукції на складі становить 8,5 дня. Час на оформлення платіжних документів – 3,5 дня. Одноденні витрати на випуск продукції становлять 100000 грн. Визначити норматив оборотних коштів для готової продукції.

Задача 24.

Товарна продукція виготовлена в 4 кв. за планом становить – 15000 грн. Потреба в коштах на тару складає 60000грн. Визначити норму оборотних коштів на тару.

Задача 25.

За даними наведеними у таблиці розрахувати середню тривалість виробничого циклу.

Назва виробу	Виробничий цикл, днів	Виробнича собівартість товарної продукції	Добуток
А	11	450	
Б	15	120	
В	18	850	
Г	30,5	320	
Разом			

Задача 26.

Виробнича собівартість виробу 500 грн. Витрати в перший день виробничого циклу становлять 150 грн. Протягом наступних днів витрати розподіляються рівномірно. Визначити коефіцієнт зростання витрат.

Задача 27.

Норматив оборотних коштів на початок планового року – 100000 грн., у т.ч. виробничий – 70000 грн., невиробничий – 30000 грн. Передбачене зростання виробничої програми на плановий рік у розмірі 3% порівняно з минулим. У плановому році передбачене прискорення обертання оборотних коштів на 5%. Визначити нормативи оборотних коштів в з урахуванням прискореного обороту коштів на плановий рік.

Рекомендована література

Основна література

1. Аранчій В.І. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
2. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – Київ: «Знання Пресс», 2009 -299с.
3. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: практикум. – К.Центр учебной литературы, 2008. – 196 с.
4. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. Навчальний посібник.-3-є вид.,перероб. і допов.Київ: «Знання Пресс»,2006.-423с.
5. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.:КНГ, 2009. – 272с.
6. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.:Центр учебной литературы, 2009. – 264с.
7. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств: Навч. посібник. -Львів: ЛБІ НБУ, 2003. 265 с.
8. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности промышленного предприятия. Минск: ИЗС,2006.
9. Стасюк Г.А. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. –Херсон: Олді-плюс,2007.480с.
- 10.Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємства:навчально-методичний посібник. —К: КНЕУ, 2000. —412с.
- 11.Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. – К.:”Каравела”, 2003. – 432 с. Федонін О. С, Репіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. —К.:КНЕУ, 2003. —316 с.
- 12.Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
- 13.Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001. 460 с.

- 14.Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації. Навчальний посібник/ В.З.Готій, Н.Д. Бабяк, Г.Ю. Жолнерчик. – К.:КНЕУ,2005. – 244с.

Додаткова література

- 15.Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник .3е изд., перераб.М.: Финансы и статистика, 2004.288с.:ил.
- 16.Бандурака О.М., Коробов Н. Л., Орлов П. І., Петрова К. Л. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. К.: Либідь, 2006.
- 17.Беликов Ю. А. Диагностика риска банкротства предприятия (на примере предприятий) : дис. к. е. н. /Иркутская держ. эконом, акад., 2008. —133 с.
- 18.Беркар Коласс. Управление финансовой деятельностью предприятия. М.: Финансы, 2006.
- 19.Борщ Н., Шроженко О. Як нараховується амортизація в податковому та бухгалтерському обліку. — Х.: Фактор, 2004. — 148 с.
- 20.Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. — Х.:ВД «ІНЖЕК», 2003 р. – 240 с.
- 21.Ефимова О.В. Как анализировать финансовое положение предприятия. М.: АО”Бизнес-школа”Интел-Сит,2004.
- 22.Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. — К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. — 378 с.
- 23.Петровська І.О., Клиновий Д.В. Фінанси (з елементами статистики фінансів) : Навч. посіб. К.: ІДУЛ, 2002. 300 с.
- 24.Про ведення касових операцій в національній валюті в Україні: положення, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637.
- 25.Про господарські товариства: Закон України від 19.01.91 р. № 1576-ХІІ.
- 26.Про застосування штрафних санкцій за порушення норм по регулюванню обігу готівки: Указ Президента України від 12.06.1995 р. і* 436/95.
- 27.Про методичні рекомендації щодо виявленні ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дії приховування банкрутства, фіктивного

- банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 17.01.2001 № 10.
- 28.Про платіжні системи і переказ грошових коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-ІІІ.
- 29.Примакова О., Піроженко О. Основні засоби: бухгалтерський та податковий облік. — 4-те вид., перероб. і доп. — Х.: Фактор, 2004. — 148 с.
- 30.Ришар Ж. Аудит и анализ хозяйственной деятельности предприятия/ Пер. с франц. под ред. Л.П.Белых.-М.: Аудит, ЮНИТИ, 2007.375с.
- 31.Родионова В. М., Федотова М. А. Финансовая устойчивость предприятий в условиях инфляции. М.: Перспектива, 2005.
- 32.Савицкая Г.В. Теория анализа хозяйственной деятельности. Минск: ИЗС, 2007.
- 33.Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Финансы предприятий. М.: ИНФРА М, 2004.343с.
- 34.Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г.В.Митрофанов, Г.О.Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г.В. Митрофанова. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: 2002, 301 с.
- 35.Фінансовий менеджмент. / За ред. Проф. Г.Г.Кірейцева. – Київ:ЦУЛ, 2002. - 496 с.
- 36.Чебанова Н.В. Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К:”Академія”, 2002. 672 сШеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Финансы предприятий. М.: ИНФРА М, 2004.343с.
- 37.Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г.В.Митрофанов, Г.О.Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г.В. Митрофанова. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: 2002, 301 с.
- 38.Фінансовий менеджмент. / За ред. Проф. Г.Г.Кірейцева. – Київ:ЦУЛ, 2002. - 496 с.
- 39.Чебанова Н.В. Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К:”Академія”, 2002. 672 с

ДОДАТОК

Методичні вказівки до розв'язку практичних завдань

Визначити загальний прибуток, чистий прибуток і розподілити його, рентабельність реалізованої продукції за такими даними:

№	Показники	Сума, тис.грн.
1	Виручка від реалізації продукції (з ПДВ), тис.грн.	930
2	Собівартість реалізованої продукції тис.грн.	550
3	Прибуток від позареалізаційних операцій, тис.грн.	42
4	Прибуток від фінансово-інвестиційних операцій	27
5	Збитки від надзвичайних ситуацій тис.грн.	9
6	Витрати на збут, тис.грн.	8
7	Податок на прибуток, %	25
Відрахування від чистого прибутку:		
1	На виплату засновникам, %	10
2	У резервний фонд, %	5
3	Інші виплати, %	30

Розраховуємо суму ПДВ у складі виручки від реалізації (тобто податкове зобов'язання): $ПЗ = 930000 / 6 = 155000$ грн.

Розраховуємо прибуток від реалізації продукції:

$$930000 - 155000 - 550000 = 225000 \text{ грн.}$$

Розраховуємо балансовий прибуток:

$$225000 + 42000 + 27000 - 8000 = 277000 \text{ грн.}$$

Розраховуємо податок на прибуток (податок на прибуток =

$$\text{балансовий прибуток} \cdot \text{ставка податку): } 277000 \cdot 25\% = 69250 \text{ грн.}$$

Розраховуємо чистий прибуток (чистий прибуток = балансовий прибуток –

$$\text{податок на прибуток): } 277000 - 69250 = 207750 \text{ грн.}$$

Здійснюємо відрахування:

$$\text{- На виплату засновникам: } 207750 \cdot 15\% : 100\% = 31162,5 \text{ грн.}$$

$$\text{- У резервний фонд: } 207750 \cdot 5\% : 100\% = 10387,5 \text{ грн.}$$

$$\text{Інші виплати: } 207750 \cdot 30\% : 100\% = 62325 \text{ грн.}$$

$$\text{Розраховуємо рентабельність продукції: } 277000 / 550000 \cdot 100\% = 50,36\%$$